

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

Nauki o Ziemi i środowisku

Nazwa	Antropocen – problemy przyrodnicze i społeczne	
Nazwa w j. ang.	Anthropocene – natural and social issues	
Koordynator	Dr inż. Joanna Korzeniowska	Zespół dydaktyczny
		Dr inż. Joanna Korzeniowska
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest przedstawienie i dyskusja kryteriów wydzielenia nowej epoki geologicznej – antropocenu. Poprzez dyskusję nad znaczeniem terminów *antropocen* i *antroposfera* przedstawione zostaną zmiany w środowisku zachodzące pod wpływem działalności człowieka ze szczególnym uwzględnieniem takich, które mogą mieć wpływ na kopalny zapis geologiczny i społeczeństwo.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01 - Student rozumie i objaśnia współzależności między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami krajobrazu Ziemi, potrafi scharakteryzować globalne procesy przyrodnicze, rozumie znaczenie terminów <i>antropocen</i> i <i>antroposfera</i> oraz pokrewnych; potrafi podać ich definicje oraz dokonać krytycznej oceny ich znaczenia.	W01, W02
	W02 Student zna kryteria wyróżnienia <i>antropocenu</i> jako proponowanej epoki geologicznej; potrafi wyróżnić kryteria o znaczeniu lokalnym i globalnym; potrafi analizować skutki katastrof naturalnych oraz konsekwencje wybranych procesów ekonomicznych i społecznych w środowisku przyrodniczym pod kątem ich odzwierciedlenia w zapisie geologicznym.	W01; W08

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	U01 Na podstawie obserwacji środowiska przyrodniczego i wiedzy pochodzącej z literatury student umie racjonalnie sformułować kryteria pozwalające na określenie zmian środowiskowych mogących być podstawą w wyróżnienia <i>antropocenu</i> oraz ich zasięgu czasowego;	U01
	U02 Student zna zasady stosowania metod badawczych, które mogą być istotne w dokumentowaniu tych zmian;	U01, U09
	U03 Student potrafi dokonać krytycznego przeglądu literatury dotyczącej nowych zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym i w gospodarce;	U09, U10
	U04 Student potrafi sformułować swoje oceny w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej oraz w formie prezentacji	U02, U09, U10

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	K01 Student jest świadom znaczenia poprawnej oceny zmian środowiskowych w badaniach przyrodniczych i społecznych oraz odpowiedzialności społecznej za formułowane opinie;	K01; K03
	K02 Student jest otwarty na przeprowadzenie oryginalnych interpretacji;	K03
	K03 Zna podstawowe założenia geoetyki.	K03, K06

Organizacja														
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach												
		A		K		L		S		P		E		
Liczba godzin	15													
	Egzamin													

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są zdalnie (Microsoft Teams) w formie wykładów. Obecność na wykładach jest obowiązkowa. Dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność. W uzasadnionych przypadkach dodatkowa nieobecność z powodu losowego zdarzenia może być usprawiedliwiona.

Formy sprawdzania efektów uczenia się:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin pisemny/lustny	Inne
W01						X		X			X	
W02						X		X			X	
U01						X		X			X	
U02						X		X				
U03						X		X				
U04						X		X				
K01						X		X				
K02						X		X				
K03						X		X				

Kryteria oceny	Ostateczna ocena jest średnią ocen cząstkowych: oceniany jest projekt indywidualny na zadany temat, udział w dyskusji oraz ocena z egzaminu pisemnego (pytania otwarte). Temat projektu indywidualnego ustalany na pierwszych zajęciach.

Uwagi	brak

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Definicja i znaczenie terminu antropocen w naukach o Ziemi i w naukach społeczno-ekonomicznych; terminy pokrewne – antroposfera.
2. Antropocen – epoka katastrof
3. Od antropocenu do zrównoważonego antropocenu
4. Dziura ozonowa
5. Globalne ocieplenie
6. Współczesne rolnictwo: szanse i zagrożenia
7. Spadek bioróżnorodności
8. Degradacja środowiska naturalnego

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

Anthropocene – antropocen

Anthropocene victims – ofiary antropocenu

Human impact – wpływ człowieka

Legacy sediments – osady odziedziczone (powstałe w wyniku działalności człowieka)

Markers of anthropocene – znaczniki antropocenu

Sustainocene – zrównoważony antropocen

Wykaz literatury podstawowej

1. Katarzyna Gurczyńska-Sady, Wojciech Sady. Antropocen : szanse i zagrożenia. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022
2. Masztalski, Robert Piotr. Redakcja, 2010. Homo naturalis : człowiek, przyroda, przestrzeń w myśl rozwoju zrównoważonego. Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
3. Bożena Gronowska, Bartosz Rakoczy, Julia Kapelańska-Pręgowska, Karolina Karpus, Piotr Sadowski (red.). Prawa człowieka a ochrona środowiska - wspólne wartości i wyzwania. Toruń 2018
4. Zestaw 5 podstawowych artykułów w formie cyfrowej (głównie w języku angielskim) udostępnione studentom w wersji cyfrowej (pdf);

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Małgorzata Burchard –Dziubińska, Agnieszka Rzeńca, Dominik Drzazga, 2014. Zrównoważony rozwój - naturalny wybór. Łódź
2. Korzeniowska J., Krąż P. 2020. Heavy Metals Content in the Soils of the Tatra National Park Near Lake Morskie Oko and Kasprowy Wierch - A Case Study (Tatra Mts, Central Europe). Minerals 10 (12), 1120, 14pp. DOI: 10.3390/min10121120
3. Zestaw kilku artykułów uzupełniających w zależności od zainteresowania studentów - w formie cyfrowej (pdf);

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	-
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	8
Ogółem bilans czasu pracy		30
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1